BIBLIOTECA DE CATALUNYA

CATALUNYA SOCIAL

Òrgan d'ACCIÓ SOCIAL POPULAR

Any XIII. Núm. 650 — Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts. — 10 febrer 1934

Redacció: Carrer del Pi, 12, primer Telèfon 21160 - BARCELONA | **PUBLICACIÓ SETMANAL** | **Administració: Duran i Bas, 11 Telèfon 17605 - BARCELONA**

L'agitació revolucionària

No ens podem sostreure a tractar de l'agitació revolucionària que, en poques setmanes, ha adquirit a casa nostra una intensitat formidable. Els diaris en van plens, els mítings sovintegen, els atemptats i sabotejaments no paren, i fins el mateix Govern s'ha vist obligat a allargar l'estat excepcional de "prevenció" de cara al que pugui succeir.

Però és cosa imminent la revolució? La mateixa franquesa amb què en parlen cada dia els seus capspares ens porta a nosaltres el dubte que un moviment anti-social així pugui ésser tractat per aquests camins normals dins un Estat jurídicament constituït. Però, el que és cert és que el Front Únic creix cada dia; que els socialistes de la U. G. T. s'adhereixen de tot cor al sistema revolucionari, abandonant les seves posicions evolucionistes, que en altres temps els permetien fins i tot ocupar càrrecs públics en una Dictadura; que l'ambient es va saturant del fet; i tot això fa venir un xic de por a tothom, especialment a casa nostra on els ressorts de l'autoritat resten afeblits en mans dels qui, per dissort de tots, els manegen en l'hora actual.

De molts anys ha, patim a Espanya el pecat de deixar confondre els moviments obrers, legítims, de clares reivindicacions professionals, amb els moviments catastròfics i revolucionaris. Anys i anys hem estat sense lleis que permetessin la delimitació legal dels dos camps, tan diversos; i ara que, gràcies a la República precisament, tenim lleis d'associacions que permetrien separar la palla del gra en aquest punt, ara aquelles lleis no es compleixen per feblesa dels encarregats de fer-les complir.

Però cal acabar amb aquest estat de coses que permet que uns quants caps revolucionaris, que viuen de l'agitació permanent, arrosseguin darrera seu els pobres obrers, que no cerquen altra cosa que millorar la seva vida donant pa a la família i procurant-se totes aquelles comoditats i benestars legítims, socialment parlant. Cal fer impossible que els primers arrosseguin els segons, però cal més encara fer impossible que la causa dels segons es vegi constantment compromesa per la febre agitadora a conveniència dels meneurs.

Si això es pogués assolir, veuríem clarament com el nostre obrer, home de casa i cap de família primer que tot, cerca únicament la vida dels seus i cerca feina per a atendre a les seves necessitats. Veuríem com l'esperit revolucionari és patrimoni d'uns quants malaventurats, que viuen a l'esquena dels seus germans, i prou. I que ningú no es faci illusions respecte a la força social dels agrupaments coaligats en el Front Únic d'ara, ja que són els mateixos elements que ni tan sols varen respirar durant els set anys de Dictadura — ¡no serà tanta, doncs, la seva força! — i ja que els caps revolucionaris d'ara són els qui fa quatre dies, a Madrid i dins la U. G. T., crecaven càrrecs i enxufaments *dins el Govern i fins durant la Dictadura admetien càrrecs de Reial Decret, com el propi Largo Caballero en el Consell d'Estat.*

La seva aparent força deriva únicament de la feblesa dels governants que, especialment a hores d'ara, semblen inspirats per la tremolor de la por i portats per aquell credo liberal, avui ja arreconat arreu del món civilitzat, que cal no fer res ni prendre mides de cap mena fins que els fets es produeixin i fins que les mateixes mides hagin d'ésser més fortes i majorment violents.

Hi ha problema social, sí; problema social molt greu, sobretot en els moments d'ara. Però per damunt d'ell, hi ha problema de govern, de principi d'autoritat, que s'hauria de proposar fer real el compliment de les lleis i evitar que els obrers autèntics, sobris, exemplars, de casa nostra, siguin arrossegats pel remolí dels qui tenen per única finalitat la disbauxa social, obeint qui sap quins designis de secta o de règim comunista estranger!

Que es compleixi la llei d'associacions professionals; que es declari illegal el moviment del Front Únic Obrer, com realment ho és; que es procuri atendre el problema de l'atur forçós esmerçant-hi els milions projectats; que es vagi millorant la vida obrera; que es persegueixin els indocumentats o aquells la clase de vida dels quals és tèrbola, i ben aviat veurem com l'atmosfera s'aclareix i que la vida retorna a tots els nostres estaments socials inquiets i pertorbats, començant pel mateix estament obrer.

Perquè, com deia fa pocs dies un cap de minoria parlamentària, no és el mateix governar que seure en el banc blau. I cal que el Govern, governi..

Recepta per ésser feliç

PER JORDI ARNAU

Això degué passar dos o tres cents anys endarrera. En aquestes dates ja no li ve de cent anys. En un cingle hi havia un castell, una església i unes quantes casetes pobres. Tot ben emmurallat i defensat amb marlets i espitlleres i fosses. L'amo del castell era un senyor de mitjana edat que duia bigoti i perilla i cabells llargs i anava vestit de cavaller a la usança d'aquell temps, quan sortia de casa. Era un bon senyor i estimat de tothom perquè no era orgullós sinó que parlava amigablement amb els seus servidors i conreadors i fins amb els pobres i tot, com anirem veient.

De pobre en va venir un de qui sap on que devia viure en alguna barraca de pedra seca d'aquells encontorns i els matins es posava al portal de l'església a demanar caritat. Ja era vellet. Tot just si anava vestit de tan atrotinats que eren els parracs que el tapaven i pels forats de la roba se li veien les nafres de les cames. Era allò que es diu un home desgraciat o bé ho semblava. Amb tot i això posava una cara amable i tenia uns ulls dolços.

El primer dia que el cavaller en sortint de missa va veure el pobre del portal li va donar una moneda i li va dir:

— Déu us do un bon dia.

I el pobret de Déu va respondre:

— Mai no n'he tingut cap de dolent, senyor.

El cavaller va fer una mitja rialla i va tirar dret cap a casa seva, tot pensant que aquell home deia el que li deia només per parlar.

Un altre dia també va trobar el pobre al portal, li va fer caritat i va canviar la salutació.

— Que tot us vagi bé.

— Les coses no em poden anar millor, senyor.

També la resposta li va fer gràcia i va pensar que aquell infeliç no hi era tot.

El diàleg es repetia cada vegada que el pobre i el senyor es feien trobadissos, sempre prenia el mateix tarannà:

— Que Déu us empari.

— Sempre el tinc a favor meu, senyor.

I un altre dia:

— Que Déu us doni moltes felicitats.

— No me'n falta cap ni una, senyor.

I encara una altra vegada:

— Que Déu us doni tot el que desitgeu.

— Mai res no he disitjat que no m'ho hagi Déu donat, senyor.

El senyor quedava tot intrigat amb aquelles respostes i anava pensant: si serà boig, si no ho serà. I per si o per no va resoldre que un dia tindria amb ell una conversa per posar-lo a prova. I així ho va fer. El va fer anar a cercar pel majordom i el va fer acompanyar al castell per encarar-se amb ell.

— Jo us vaig dir: Déu us do bon dia i vós vàreu respondre que mai no n'havieu tingut cap de dolent.

— Certament és així, senyor. Tots els dies són sants i bons pels que estan en gràcia de Déu. Bon dia, si fa sol, bon dia, si plou; bon dia, el de la nostra naixença i bon dia, el de la nostra mort. La qüestió està en saber-los aprofitar per complir la voluntat de Déu.

—I us vaig dir: que tot us vagi bé i vós em vàreu fer per resposta que les coses no us podien anar millor.

—I tal si ho vaig dir i és ben cert. Déu es la meva providència i el meu pare i estic completament descansat a les seves mans com el vostre noi en les vostres. I Ell passa àngia de mi i tot m'ho fa sortir bé. Ell és qui ha mogut la vostra generositat per afavorir-me. I tan llargues proves en tinc en la meva vida de pobre que si ara les negués no tindria perdó de Déu.

— I us vaig dir: Que Déu us doni moltes felicitats i tot el que desitgeu i em féreu per resposta que ni us mancava res per ésser feliç ni cap cosa desitjàveu que no us fos donada.

— I és clar, senyor, és clar. L'home que té tot el que desitja és feliç, i, pel que fa a mi, ja ho tinc i ho puc dir a boca plena, perquè no desitjo altra cosa sinó el que Déu vol i, passi el passi, es va fent la voluntat de Déu i el meu desig queda complert.

— I aquesta vostra pobresa i aquestes nafres?

— Aquesta pobresa venint de Déu és riquesa i aquestes nafres venint de Déu no em són doloroses sinó plaents. Que Déu faci de mi el que vulgui. Mai no m'ha desemparat, sempre l'he tingut a la vora meu i mai no m'ha mancat el goig de fer la seva voluntat, ni veig quina cosa em pugui faltar si tinc la gràcia de Déu.

— Haveu deixat satisfeta la meva curiositat i m'heu deixat convençut. Anem al darrera de coses inconvenients i moltes vegades impossibles i ens creiem desgraciats de no poder-les obtenir. La felicitat, si no he mal comprès, consisteix a conformar-se amb la voluntat de Déu.

— No solament conformar-s'hi sinó trobar goig en tot el que Déu vulgui.

— Queda això prou ben entès, i ara, bon home us volia demanar un favor.

— Digueu, senyor; si és que puc...

— Tinc un noi de dotze anys i us vull pregar que us quedeu ací per a fer-li de company i conseller i penso que no solament ell sinó e's de casa en treurem profit.

— Només hi podria accedir amb una condició: la que la meva missió durarà pel temps de dos anys i no més. Jo no podria suportar per més temps la vida del vostre palau sense malmetre-m'hi jo mateix.

— Prenem-ho així. D'aquí a dos anys ja tornarem a parlar.

Aquell pobre, a instàncies del senyor va acceptar vestits nous encara que molt grossers i es va deixar curar les nafres que gairebé se li cloeren encara que no del tot, i va començar a exercir la seva missió d'educador del fill i tota la família va participar de les seves lliçons i també tot el servei i encara podríem dir tot el poble. Amb una santa llibertat que només un pobre podia tenir, va imposar una vida modesta i piadosa a tothom. I tan content i satisfet en va quedar el senyor que, quan estava a punt d'acabar el terme imposat de dos anys, no feia sinó rumiar com li podria millorar els tractes per retenir-lo al seu costat ja tota la vida. Feina ben inútil perquè a la mateixa matinada del dia que s'havia acabat el tracte trobaren buida la cella i mai més no pogueren saber res d'ell ni el pogueren trobar enlloc.

Els corruptors del poble

PER R. RUCABADO

¿Heu vist l'última fase del terrorisme social? Incendis de tramvies, bombes dins dels cotxes que fan explosió i fereixen els passatgers, líquids inflamables llançats contra autobusos i tramvies, de vegades plens de gent, de vegades fent baixar primer el públic pistola en mà i cremant després el vehicle en la més gran impunitat. També bombes i incendis destructors a dins mateix de les cotxeres... una veritable guerra armada contra les empreses de serveis públics, guerra alhora directament contra el públic, el qual hom amenaça, fereix o mata, sense el més petit escrúpol, sense "atàvics prejudicis" de consciència o d'humanitat. Els atracaments continuen per tot Espanya, amb una gosadia i una ferocitat infernals. L'altre dia a València un atracador matà un farmacèutic perquè féu el gest de rendirse, posar mans enlaire, massa de pressa, i en sortir de la farmàcia, havent mort l'amo, els còmplices tiraren, pensant que els empaitaven, i mataren l'atracador, un xicot jove, com els altres que foren detinguts. Total dos morts, per no res, i, a més de la primera víctima, tres joves, l'un al cementiri i altres dos a presiri, per no res... És horrible. I les bombes i explosions arreu de la Península sense mai parar, posat inseparablement el terrorisme al servei de les vagues i les vagues al servei no de la Revolució, sinó de la febre revolucionària que, com deia fa anys Sardà i Salvany (1) ja no és la revolta com un mitjà per assolir un fi més o menys discutible, sinó la revolta per la revolta, la revolta com a ideal permanent de l'home contra tot i contra tots. Encara no estan guarits els ferits de la insurrecció anarquista de 8-12 desembre i encara no estan restablertes les garanties suspeses per l'estat de prevenció, que ja s'anuncien públicament altres moviments revolucionaris, i no un de sol, sinó diversos, un menat pels socialistes i part dels comunistes, un altre menat per la mateixa F. A. I. que no es dóna i no vol deixar passar gaires setmanes d'una agitació a l'altra, encara que aquestes sotragades espasmòdiques no portin altre resultat que algunes dotzenes d'obrers, de guàrdies i d'altres ciutadans al cementiri, alguns centenars a l'hospital, i alguns cents d'obrers a la presó, al pontó o a les possessions d'Àfrica, amb algunes obres públiques destruïdes per la dinamita i algunes esglésies devastades per la benzina incendiària. Balanç que no commou ni preocupa els qui no tenen altre objecte que esbravar una mica aquesta febre, aquesta frisança, aquest neguit de revolta, veritable estat patològic que els turmenta com una al·lucinació persecutòria.

Jo voldria, i és una de les voluntats més intenses de la meva vida, transmetre tal com jo la tinc la convicció i la sensació que el poble és anarquista perquè està corromput, i que una gran part de responsabilitat de la follia del poble la tenen els seus corruptors. I els corruptors del poble són de moltes menes. Ho són, és clar, els agitadors i els predicadors d'idees i doctrines dissolvents i revolucionàries. Però aquests sembren en terreny abonat i propici, en terra ja estèril per a la llavor bona, i apta per a ben acollir i germinar la llavor de la metzina. La terra que fou verge un dia, perquè ningú no neix revolucionari ni anarquista, s'espatlla per les suggestions corruptores de l'ambient, i els responsables de l'ambient corruptor són culpables de l'espatllament i la caiguda de les ànimes verges, en els avencs de la perdició moral i de l'anarquia.

Quan la setmana passada citàrem una sentència del Dr. Torras i Bages, sols copiàrem un fragment que contenia la veritat necessària per a ço que voliem dir en l'anterior article, i per això avui reproduirem la citació tota sencera. "És obra de bé, ja no sols per a *l'eterna salvació de les ánimes,* sinó que també per al bon ordre natural de les coses i per al benestar de la família humana, destruir la idolatria de la carn" (2). *L'eterna salvació de les ànimes...* molt possible que això interessi ben poc al Círcol Artístic i a molts crítics d'art. Però és tan decisiu aquest interès, que en rigor bé hauria pogut el gran Bisbe estalviar la segona part de la frase, perquè qui es preocupa de la salvació de la seva ànima, al mateix temps i àdhuc sense proposar-s'ho, realitza el bon ordre natural i coopera al benestar de la família humana. En rigor el grandíssim desordre i la revolució social esparveradora són l'índex demostratiu del fet que la salvació de les ànimes ha desaparegut del pla de les preocupacions socials i fins entre gent bona. En el present debat sobre la malaurada exposició del Nu s'ha constatat. La major part dels artistes que hom no s'atreveix pas a dir que no siguin cristians (amb excepcions — que jo conegui — que no arriben a poder-se comptar amb els dits d'una mà) han demostrat que els preocupaven més i en primer terme els interessos i els furs de l'art i de la bellesa que no pas els interessos i els furs de la moral cristiana. Aquesta és la veritat nua, ja que parlem de nudisme. Entre la Moral i el Nu, han votat pel Nu. I l'Exposició s'ha pogut fer per l'ajuda, cooperació, consentiment d'artistes, crítics, jurats que no s'han commogut gens ni mica pel fet que entitats diocesanes i agrupacions importants d'acció catòlica protestessin contra el fet, els propòsits i la tendència del certamen. Aquestes entitats per la seva autoritat i significació representaven el poble cristià. I en el present episodi, els nostres artistes s'han arrenglerat, no pas al costat del poble, sinó al costat dels corruptors.

La corrupció en el terreny de l'art va prenent proporcions paoroses, i és hora que els artistes cristians vegin si han de seguir per gaire temps cooperant a la corrupció i no reaccionant cristianament. Planejat el present article i a mig escriure la quartilla que tinc a la màquina, m'arriba un document terrible d'aquesta corrupció artística. És el núm. 5, de la revista *Art,* publicació oficial de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art. Porta una nova documentació gràfica de l'*Exposició del Nu,* que confirma tot el que hem dit a base del núm. 4, i sobretot demostra que *totes les obres exposades són a base*

(1) Fèlix Sardà i Salvany, Pvre. *L'anarquisme contemporani i sos factors.* Conferència. Sabadell. 1910. Miquel Casals. Llibreria i Tipografia Catòlica. Barcelona.

(2) Pastoral *Culte de la carn* (1911).

de nu femení exclusivament. De nu masculí només n'hi havia en la secció retrospectiva (Fortuny, Planella, Tramulles, Montaña, etc. i s'ha tingut la bàrbara indelicadesa de classificar i exposar com a dibuix de nu, entremig de les barroeries indecents, un càndid dibuix d'angelets d'En Damià Campeny) (3). I ara digueu si no és de decadència i devallada a la sensualitat, a la malícia i, diguem-ho clar, a la carn, a la sexualitat el senyal d'haver abandonat la generació actual l'estudi de l'acadèmia masculina, que en definitiva és l'arquitectura típica del cos humà, per a tancar-se viciosament en la contemplació del nu femení, amb obsessió maniàtica, realitzant el fenomen psicològic denunciat pel gran artista cristià Dionís Baixeras quan assegura que *"l'artista xuclat per la suggestió del desnú femení no veu en el món cap més aspecte de la bellesa plàstica"* (4). Però aquest aspecte de monografia del nu femení que tenia l'exposició de la Plaça de Catalunya no és més que un factor dels diversos que aporta el darrer número d'*Art* per a fonamentar les més justificades alarmes i els més severs judicis respecte a la degradació, a la prostitució de les arts plàstiques. Fet, per desgràcia, internacional, però que a casa nostra s'accentua més que enlloc, i prova n'és precisament aquesta Exposició del Nu de la qual no pot invocar-se enlloc del món cap precedent. El mateix número publica una necrologia illustrada del pintor italià Amadeo Modigliani, amb grans fotografies dels seus quadres de nu femení de la pitjor espècie, (realistes, cínics, fisiològics, etc.) I escolteu el que escriu l'autor de l'elogi, escolteu i vegeu si és exagerat o imaginari parlar de corrupció i si és temença excessiva la de l'acció corruptora de molts artistes amb cooperació dels seus divulgadors.

"Hi ha esparsos en les biografies i en els records vivents de Modigliani trossos rosa, blau i negre de la seva *vida podrida pels estupefaents,* l'alcohol i la fam, d'una humanitat, d'una grandesa i d'una senyoria avergonyidora..." "Culte, Modigliani, coneixedor ferventíssim d'Alighieri *intoxicat* tant de poesia absoluta com *d'excitants prohibits.*" Més avall parla de la influència que sobre aquest pintor tingueren l'alcohol i l'*hachisch* (droga embriagant). Més avall glossa els nus, absolutament voluptuosos i obscens, i comença: "Modigliani és un pintor sensual. Ama la matèria. La pintura i la carn." Llavors ve una descripció lúbrica i perversa... però no us alarmeu, perquè "Modigliani és *el pintor de la puresa*". El valor que té, la puresa, en les pàgines de la revista *Art* és el mateix dels discursos del president del Círcol Artístic i el mateix dels falls del jurat de l'Exposició del Nu. És una puresa que, ja ho veieu, no es perd ni unida a *una vida podrida pels estupefaents...*

Tot això és molt greu, i Hamlet diria, en mirar l'entrada i els anuncis de l'Exposició del Nu: *"Quelcom hi ha podrit a Catalunya..."*

Quelcom està podrit a tot el món, podem dir... i a casa nostra ni hi ha paret ni guàrdia ni inspecció sanitària. No hi ha ni sal, per a preservar-nos del podrimener. Per això l'índex de desfeta social, és tan terrible, amb l'increment fabulós, que als d'altres terres i als d'altres èpoques històriques els semblarà increïble, de la criminalitat, però de la criminalitat organitzada, en massa i amb bandera, amb el triomf de les associacions de terroristes i malfactors més poderoses, de segur, que registra la història. A Xicago, flor del materialisme americà, han triomfat els *gangsters,* bandes terribles de pistolers i atracadors, però no estan coberts per una doctrina i una bandera, com aquí: la bandera i la doctrina anarquista, i no prenen la forma incoercible de sindicat obrer que assegura amb eficàcia absoluta la impunitat i la immunitat de les més infernals violències dutes a cap, ja fa tants anys, amb fredor sistemàtica i cruel. El verí corrosiu que produeix l'estrall en el terreny social és el mateix, té el mateix nom del que fa el mateix mal en el terreny artístic: *anarquia.*

L'obra corruptora dels artistes gràfics que va des dels quadres carnals de les exposicions fins als dibuixos dels setmanaris sicalíptics, va donant els seus fruits i es cullen ara les messes sembrades i conreades en tants anys en el teatre, en el cine, en el quiosc. Qui sembra en la carn, collirà en la carn, corrupció, ha dit Sant Pau. La indisciplina, l'endolentiment l'apostasia, la perversió del poble, d'aquest poble avui armat, i *indesarmable,* amb pistoles i dinamita abundantíssima, prové de tantíssims agents com l'han educat en la lliure expansió de tots els instints i de totes les passions. Cap dubte no hi pot haver que la pornografia, alta i baixa, de saló i de cine, d'exposició i de quiosc, de ball i d'escenari, ha pervertit el cor i la ment del poble. I la filosofia revolucionària la doctrina incendiària, pren i fa niu en la ment i en el cor dels individus després de caiguts i corromputs.

(3) *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona.* Núm. de febrer 1934. Per cert que contrasta amb la segona part la primera de l'article destinat a la recensió de l'Exposició del Nu, començat amb aquella pàgina famosa de *La femme pauvre,* de Léon Bloy, tràgicament compassiva amb les pobres dones que han de fer de model i posar el nu, i de retop durament fustigadora d'aquest gènere artístic, tant, que l'autor de la ressenya — delicat artista amic meu — confessa amb legítim orgull la seva abstenció de dibuixar i pintar figura nua "per respecte a la dignitat humana del model". Segueix el reconèixer "la falla inicial del concurs, perquè l'entitat organitzadora és, tant com entitat artística, entitat recreativa, la festa major de la qual és tots els anys per Carnestoltes un ball de disfresses dintre la tradició d'*El Gavilán*", i acaba aquesta primera part amb una explícita justificació de la meva campanya. Però la segona part de l'article és com el *verso* d'una medalla de la qual s'ha donat el *recto.* Si els impugnadors de l'Exposició del Nu podem estar satisfets de la primera cara, els organitzadors estaran més que contents de la segona, perquè hauran aconseguit el màxim que del *Butlletí dels Museus d'Art de Barcelona* podien esperar: una llarga i objectiva recensió illustrada. Aquesta illustració és a base de l'aportació dels Museus de Barcelona a l'Exposició de què es tracta, i per cert que creiem que són les obres més dignes o les úniques obres dignes que devia haver-hi, les acadèmies virils dels vuitcentistes. Però tanmateix ens costa de comprendre que quan l'entitat organitzadora d'una exposició té la fama d'organitzadora de balls de Carnestoltes i ha donat una conferència fent l'apologia del nu vivent — com el *Butlletí* mateix confessa — pugui gaudir del préstec d'obres dels museus de la ciutat. També trobo que l'objectivitat tan recercada, així com el sentit tan arrelat de la dignitat dels locals artístics, hauria d'haver fet remarcar que l'Exposició del Nu havia tingut lloc en un indret tan absolutament impropi i sense precedents europeus coneguts, com és una estació ferroviària. I la fotografia del conjunt de la sala dels retrospectius hauria d'haver estat completada amb una nota explicant que el tapissat és vil xarpellera, tela de saca, i que a sota del trespol s'aturen els trens i darrera del trist embà de l'exhibició improvisada circulen els astorats viatgers. Singularíssims detalls, aquests, per una exposició *"purament artística"*...

(4) *L'art i la moral.* Conferències donades a la Biblioteca Balmes. Barcelona, 1928. Pàgs. 75, 77, 251.

Sobre això caldria escriure llargament i posar exemples nombrosos. Un d'ells és la tàctica que segons repetides referències, empren els extremistes, anarquistes i comunistes per a reclutar jovenets A les portes dels locals voleien mossotes afiliades a les organitzacions, que sedueixen els adolescents i quan han caigut són les primeres a posar en llurs mans la "star"" i excitar-los a la violència i a ingressar en les bandes terroristes... Però tampoc aquesta suggestió de les sirenes roges no tindria eficàcia si el cor dels jovenets no estés ja decantat a la temptació per l'efecte corruptor de la premsa pornogràfica, del cine sensual, de tota l'atmosfera carnal que hom respira i que els artistes conreen i nodreixen amb la continuada producció i divulgació de les arts posades sota el signe i la forma d'Afrodita.

"En l'hora actual — diu un periòdic catòlic francès (5) en comentar l'esgarrifosa estadística dels divorcis (200.000 als Estats Units, pàtria del cine, en un any) — en l'hora actual en què pel món es parla tant de crisi econòmica, ¿no valdria millor, tal vegada, investigar una mica més a fons la qüestió i veure que es tracta sobretot de crisi moral?" És la meva tesi, i afortunat jo seria si pogués traduir exactament i clarament el meu pensament i les meves observacions, així com el meu prec i exhortació a una major virtut, a una major austeritat, a una MAJOR PURESA, no la puresa del Círcol Artístic ni de la revista *Art* sinó a la puritat tal com s'ha entès sempre entre gent cristiana. Aquesta puritat, aquesta austeritat està íntimament lligada amb la pau dels esperits i fins internacional (tothom ha de recordar que el desequilibri de població amb Alemanya, per part de França que viciosament es despobla, va ésser important concausa de la guerra europea), íntimament lligada amb l'ordre econòmic i amb l'ordre i justícia social.

La veu ressonadora dels Papes, la veu recent de Pius XI, glossada ara mateix en discurs memorable pel Cardenal Vidal i Barraquer en la Setmana Social de Madrid, condolguda i vibrant per la crisi moral, per la "desmoralització espantosa" (textuals paraules), acusa el greu flagell: "mireu la lleugeresa amb què tants que es professen catòlics es fan escut de fútils pretextos d'illustració literària, de formació científica o *estètica*, d'educació física". "Ni cal descriure com són avui la novella, la revista illustrada, el cine, el teatre, les arts plàstiques, la dansa, la platja i el balneari, el nudisme més o menys impudent del saló i del carrer... flagrants manifestacions de dissolució moral". "Crisi de desmoralització espantosa per la seva universalitat, que arriba a tots els estats i sectors socials i a tots els ordres de la vida, per la seva profunditat, que arriba fins als més íntims i vitals ressorts de l'activitat humana; pel seu volum i avenç, sempre creixents, que van multiplicant el nombre dels contagiats... esborrant de la faç dels pobles els costums dignes creats per la cristiana civilització, i, retornant la societat humana a la barbàrie" (6).

Tan cert és això i tan veritable és la influència dels desordres morals en els grans flagells socials, misèria i revolta, que jo crec que un Le Play podria avui dia completar l'obra magna de l'enquesta de *L'Obrer Europeu*, on demostrà amb fets i dades positives, recollides en investigació pacient i minuciosa, que allà on la moral natural o la moral del Decàleg eren conservades hi havia progrés social, estabilitat i prosperitat, hi havia famílies sanes, i sanes institucions. També podria un hom amb números i estadístiques i mètode rigorós establir i provar com la immoralitat en les nombrosíssimes manifestacions en què es produeix en la vida moderna, és la causa remota o pròxima de les ruïnes i misèries individuals i familiars, de la fam, ruïna, desordre i revolta permanent, de grans masses d'individus llançats a la vida del crim, de l'aventura, i d'aquest terrible flagell contemporani: el professionalisme de la revolta. Seria aquesta una estadística sensacional i que potser obriria els ulls de tants i tants responsables del fet que la immoralitat es desenrotlli i prosperi.

Que jo, o un altre com jo, no fes altra cosa que la denúncia i combat dels ressorts de desmoralització; que s'hi dediqués tota sencera aquesta o una altra revista, seria ben esmerçada una vida, una actuació periodística que s'apliqués en aquest únic sentit. Jo crec que, àdhuc sense parlar pròpiament de qüestions obreres, faríem un bé grandíssim als obrers i als pobres, perquè els obrers i els pobres són sempre les víctimes de les propagandes immorals, de les disbauxes i dels mals exemples que de dalt i de tot arreu els vénen. Podríem citar fàbriques parades, negocis perduts, cases arruïnades amb centenars de treballadors al carrer. Causa? la mala conducta, la mala vida en els elements patronals i directors d'aquell negoci. Profunditzem la investigació. A aquell patró desencaminat, a aquell hereu descarrilat, a aquell director infidel o viciós ¿qui el va corrompre? Quantes suggestions de premsa, d'espectacles, quants agents d'immoralitat devien concórrer a pervertirlo i fer-lo caure! I la caiguda d'un arrossega en aquestes esferes relliscoses la caiguda de cents. Quin destriament de responsabilitats més esfereïdor, davant de la Justícia Eterna. És l'eficàcia terrible de l'escàndol: la radiodifusió del pecat. "*Ab ocultis meis munda me, et ab alienis parce servo tuo*" (7).

De dues menes són els corruptors del poble:

a) *els rics*
b) *els artistes.*

Els artistes hi posen la idea corruptora: els rics, els cabals, o per a corrompre's ells o per a fomentar i explotar la corrupció d'altri. La gran indústria del cinematògraf és l'empresa més fantàstica que la humanitat coneix per a la corrupció popular a l'engròs. Fóra prou poderosa, amb la formidable potència econòmica que representa i amb la formidable potència i perfecció tècnica, per a dissoldre i destruir la societat humana, si un ordre sobrenatural invisible no posés límits invisibles també a les eficàcies destructores, per tal que la humanitat seguei-xi la seva via i arribi al seu terme. Recordeu l'article de Pemán que fa poques setmanes re'rèiem, l'explicació psicològica de la revolta d'Andalusia per la suggestió sexual de les visions del cinema. La carn, que descentra l'esperit i desorganitza l'home, és el primer incentiu de la cobejança i de l'enveja, sentiments motors de l'insurrecte social, que quan

(5) V. *La Documentation Catholique*. P. 684. 30 décembre 1933. Col. 1295 a 1297.

(6) Cardenal Vidal i Barraquer. *La crisis moral y su remedio por la Acción Católica*. A. C. de P. Alfonso XI. Madrid (1933).

(7) Psalm 18.

creu vindicar injustícies: ço que el mou és la impaciència pels béns d'altri.

M'han informat que al Liceu moltes dames han arribat, aquesta temporada, a extrems increïbles en matèria d'indumenària. El vestit de *soirée* de mig cos en amunt deriva cap al nudisme gairebé total. En la meva revisió d'agents corruptors al voltant de l'Exposició del Nu mancava un capítol: el nu al Liceu. No a l'escenari, ja no se'n parla, sinó en el públic aristòcrata i elegant. El comentari, i més en aquests moments actuals, és d'una gran tristesa. Així s'educa el poble! Damunt de l'escena, i no del teatre, sinó de la realitat social, que bull i crema com muntanya de foc, les dames de la gran societat mostren al través de la pell nua l'ànima nua també i el cor nu, ensenyant amb la carn la duresa del cor. El nu i descarnat egoisme de molts qui pensen com el mandarí xinès, que el Dr. Sardà i Salvany, en la seva conferència sobre l'Anarquisme, parlant d'això mateix, de l'anarqusme dels rics, retreia. Un missioner preguntà a un mandarí: — Per quin fi és criat l'home? — i li va contestar l'opulent funcionari: — *Per viure i menjar arròs!*

¡Quin abisme, quina frontera, quina muralla antisocial entre els egoistes fruïdors i escandalosos provocadors, i el poble que els volta, que, àdhuc corromput, té sempre a favor seu l'ésser subjecte passiu i receptor d'una iniciativa corruptora que no ha partit d'ell! Àdhuc rebel i anàrquic, té la disculpa i l'atenuant, en bona equitat, d'ésser víctima d'idees, doctrines, prèdiques i exemples que li donen els seus directors. Perquè, com Sardà i Salvany insisteix i recorda, els rics, i cal afegir també, els artistes, són directors no de dret, sinó *de fet*, perquè, vulguin no vulguin, el seu exemple i la seva acció transcendeix en el poble. I, vulguin o no vulguin, eduquen el poble. L'edifiquen si són edificants, el corrompen si trafiquegen amb la corrupció.

La carn és antisocial. És escola de duresa i de rebellió. D'egoisme en els de dalt, de rebellió i anarquia en els de baix. Endureix els rics i els fa més egoistes, endureix els pobres i els fa envejosos i rebels. Quan veieu un anunci carnal a les portes d'un teatre o d'un cinema penseu: — D'ací sortirà tothom una mica més dolent ,una mica més dur, i l'ordre social una mica més trencat. L'una meitat en surtiran més egoistes. L'altra meitat, més anarquistes. Aquells a qui la suggestió sensual trobi amb diners es tornaran més insensibles a la compassió social, més sords, avars i freds. Aquells a qui trobi sense mitjans econòmics per a l'expansió de les cobejances excitades, es tornaran una mica més envejosos, una mica més entenebrits per l'odi, més abocats a la impaciència, a la venjança, a la follia revolucionària.

En un mot, és indispensable que es retorni a l'austeritat si es vol ordre social. No ens cansarem mai de repetir-ho. Però aquesta austeritat no la demanem solament als rics. La demanem singularment als artistes perquè, com a lliures creadors, són més responsables. Els rics actuen de corruptors. Però els artistes tempten i corrompen els rics, i són, per tant, els corruptors dels corruptors del poble.

ACLARACIÓ

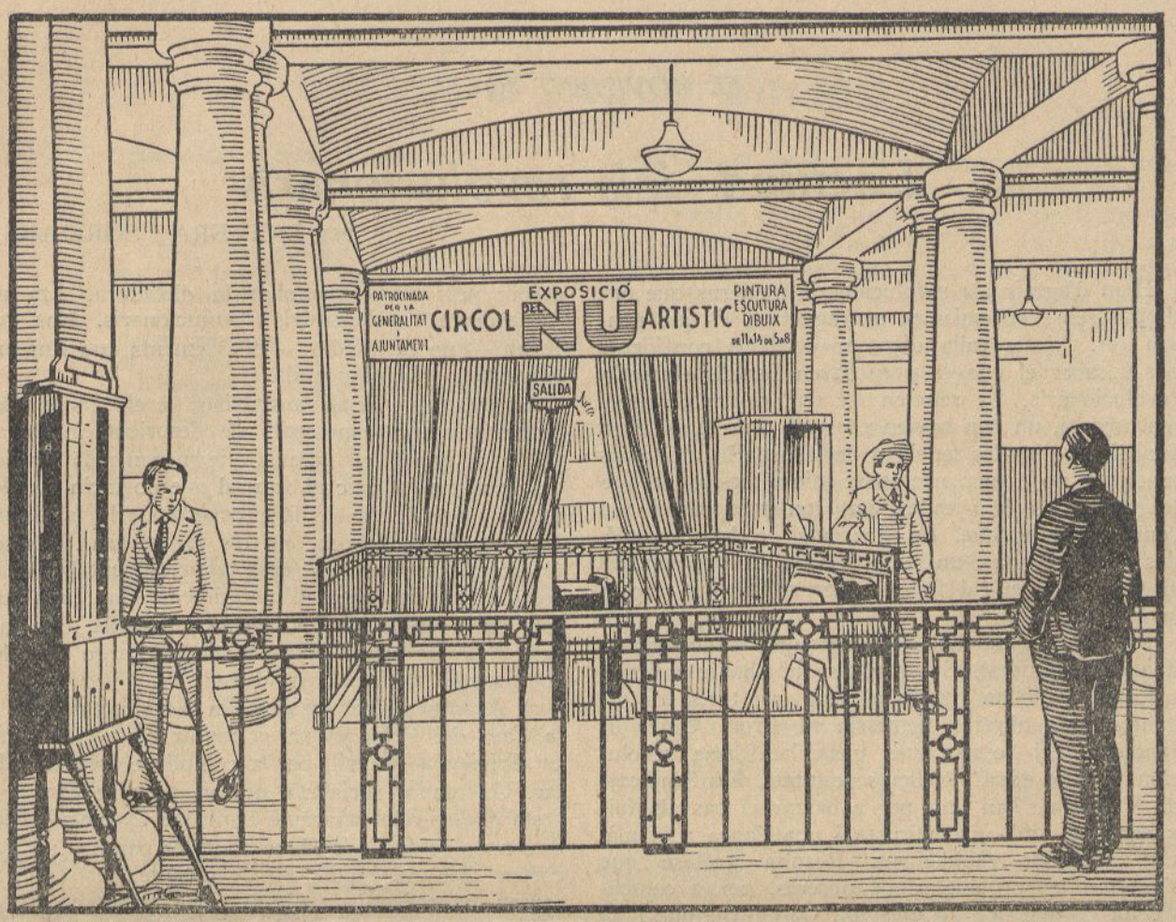
En l'article de la setmana anterior una nota aparegué truncada, quedant incompleta la citació que contenia. La referència al motiu de la fundació del Círcol Artístic de Sant Lluc és treta del llibre que aplega els escrits d'En Joan Llimona sota el títol *El do de Déu*, i es troba a la pàg. 259.

FARMÀCIA I CENTRE D'ESPECÍFICS
Laietana, 50
Telèfon 14729
L. VILAR
Laietana, 50
Telèfon 14729
SERVEI FARMACÈUTIC PERMANENT DIA I NIT
LABORATORI MITRO-BIOQUÍMIC ESPECIALITZAT EN ANÀLISIS CLÍNICS
Recordi sempre els següents productes de fama mundial:
CEREBRINO MANDRI. Contra tota mena de dolors. TABLETAS GABA. Curen la tos i catarros; indispensable als fumadors CALLICIDA LADIVONSIN. Contra ulls de poll i durezes. BALSAM C. DE KONING TILLY. Gran depuratiu de la sang i ronyons. AIGUA DEL CARME BIHEL Insubstituïble contra marreig, vòmits; preventiu del tifus. BALSAM BIEL. Cura cremades de sol i la irritació de la pell. PRODUCTES VERKOS. Pasta antiflogística, Esparadrap, Aigua oxigenada.

Grageas FIVE contra el mareig
VAIXELL • TREN • AUTO • AVIÓ
VENDA EN FARMÀCIES
Preparació i venda: Laboratori Ciurana - Escudellers, 61

BIOSER FORTIFICA

La impura Exposició

Aquí teniu un document gràfic (dibuix tret d'una foto) que mostra tal com estava, incrustada en l'Estació dels Ferrocarrils de Catalunya, (Estació de Sarrià) a la Plaça de Catalunya, l'*Exposició* amoral i paganitzant *del Nu* que amb les protestes de l'opinió catòlica ha estat oberta, des del 15 de desembre fins a darrers de gener, o sigui durant totes les festes de Nadal i Cap d'any, malgrat les reclamacions de la conciència cristiana ofesa.

Aquí teniu una vista (que no ha pas estat fàcil d'obtenir) de l'entrada de l'Exposició del Nu, immediata a les escales mecàniques de sortida de les andanes, en front mateix i a poques passes del despatx mateix de bitllets (des d'on és presa la nostra fotografia). Aquí teniu per a eterna vergonya dels organitzadors, i dels seus fiadors, l'escena sense exemple a Europa. Una iniciativa sense precedents en el món civilitzat: una exposició pública i oficial solament de nus, realitzada en una estació ferroviària concorregudíssima, tocant a les escales i al pas dels viatgers. L'altre extrem de l'exposició era tocant a les altres escales i davant de l'altre despatx de bitllets, en front de les sortides pels carrers de Pelai i de Vergara.

«El que resulta absolutament reprovable—digué la Junta Diocesana d'Acció Catòlica en el seu document de protesta—és el carácter popular d'aquesta exposició, acompanyada de gran reclam i major publicitat i amb la finalitat de posar-la en contacte amb tots els qui no tenen preparació professional ni la necessiten.»

El rètol «*Patrocinada per la Generalitat i l'Ajuntament*» accentua més l'ofensiva gravetat d'aquesta manifestació escandalosa, perquè la Generalitat i l'Ajuntament que han presidit i concedit premis per un certamen tot ell carnal, *gairebé, en la seva totalitat, de nus femenins,* molts dels quals eren obres d'un realisme brutal, cínic i obscè, són les mateixes corporacions que han expulsat les imatges religioses de les escoles i de molts hospitals i de tots els llocs oficials, no tolerant estàtues ni pintures de Crist, de la Verge ni dels sants, encara que fossin obres d'art selectísimes... Per més rigor la Generalitat prohibí fer pessebres per Nadal als infants de la Casa de Caritat que depèn d'ella.

Però els laïcistes que exilien la imatge de Crist i honoren i subvencionen les imatges de Venus, han hagut de presidir també la desfeta de vagues, revolta anarquista, atracaments, atemptats, bombes, sabotatge, incendis, follies de terrorisme homicida que sense treva han sacsejat la vida de la ciutat des de les vigílies de l'Exposició, expansió de l'anarquia social seguint el mateix ritme de l'anarquia laica i de l'anarquia artística, totes en rebel·lió contra la moral cristiana.

El Circol Artístic, acabada l'Exposició del Nu es dedica ara a l'organització del ball de màscares consuetudinari, que es donarà al Gran Teatre del Liceu el dilluns de Carnaval. «Originalitat, bon gust i alegria» presidiran aquesta festa, el valor moral de la qual serà equivalent o paral·lel al de l'Exposició del Nu. No sabem si també les persones de recte esperit que van actuar tan a consciència en *garantir la puresa* de les obres admeses en l'Exposició del Nu exerciran també de jurats de... *puresa* per admetre i premiar les màscares del gran ball organitzat per la mateixa entitat...

EL MOVIMENT SOCIAL

L'actitud dels revolucionaris

PER J. CIVERA I SORMANI

Hem d'agrair als revolucionaris moderns que ens diguin sense eufemismes ni vaguetats, el que pensen fer. Abans calia disposar de bons confidents per a saber el que es proposaven fer els elements revolucionaris. Es reunien en una casa llòbrega i tenebrosa i, un cop havien pres els acords, es feien fonedissos dins les tenebres de la nit. En els temps moderns no tenen necessitat d'ocultar-se, perquè les autoritats han esdevingut tan tolerants i tan condescendents que, els dirigents de la revolució, des de la tribuna d'un míting poden dir impunement al poble el que cal fer per aconseguir que esclati la revolució.

En aquests moments els comunistes despleguen una gran activitat. Ells són els qui han inventat el truc del feixisme per aconseguir que totes les organitzacions obreres ingressin al Front Únic. El fantasma del feixisme és una plataforma revolucionària que dóna excellents resultats. Els Sindicats de València s'han unit per a barrar el pas als feixistes que, amb una cuirassa i una llança a la mà, van avançant ràpidament. Resulta grotesc que s'uneixin les organitzacions obreres, per a combatre un enemic que no existeix. Certament que algú ha llançat la idea d'alçar la bandera feixista perquè s'acoblin sota d'ella els qui creuen que ha arribat l'hora d'actuar enèrgicament: però ¿creieu que per a combatre un intent, cal la unió de totes les forces obreres? ¿És la pau que ens vol portar el Front Únic?

Les organitzacions que han ingressat a l'Aliança Obrera no tenen el propòsit de combatre el feixisme, sinó que es proposen capgirar la societat, bandejant d'ella la civilització cristiana.

A Rússia hi ha implantat un règim que anulla la personalitat de l'home, però hi ha instaurat un ordre i una disciplina. Els homes no fan el que volen, sinó que compleixen estrictament les lleis que estan vigents en el país. Certament que són unes lleis despòtiques i que algunes d'elles són contràries a la naturalesa de l'home, però cal reconèixer que existeix una disciplina social. Els qui infringeixen les lleis són severament castigats. Si triomfessin els revolucionaris del nostre país, donarien un trist espectacle davant del món civilitzat. Cuba estava sotmesa a la tirania d'un dictador. En caure aquest en compte de triomfar el dret que havia estat conculcat, ha triomfat l'anarquia. El mateix ha passat a Espanya. Sembla que després de la caiguda de la dictadura que havia governat al marge de la Constitució, s'iniciaria un moviment favorable al restabliment de l'ordre social per aconseguir que la força estigués novament supeditada al dret i no el dret a la força. Tothom sap el que ha passat. D'ençà de la caiguda del dictador, els revolucionaris que havien emmudit tant de temps, s'han llançat a la propaganda revolucionària. Hauria estat comprensible que en aquells temps d'opressió, haguessin fet un esforç per a fer trontollar la dictadura. Ara no comprenem l'actitud dels revolucionaris. Ens referim — no cal dir-ho — als elements que fins ara han estat governamentals.

És natural que els anarquistes i els comunistes aprofitin aquests moments de desorientació per a portar el poble pels camins que menen a la revolució; però no és lògic ni natural que no facin els elements que, d'ençà de la proclamació de la República, havien collaborat en tots els governs. Els socialistes, que fins ara eren governamentals, s'han convertit en una mena d'energúmens. Han estat atacats d'una febre revolucionària tan aguda, que caldria lligar de peus i mans el senyor Largo Caballero, perquè no faci trencadissa.

A Aranjuez s'ha registrat un fet simptomàtic. A la Casa del Poble es varen reunir els reclutes que es dirigien a Madrid per a complir el servei militar. Un orador socialista, que va prendre part a la festa que se celebrava amb motiu de l'acomiadament dels nous soldats, els digué aquestes paraules: "S'acosten dies de lluita. Si us obliguen a sortir al carrer, en compte de disparar les armes contra el poble, dispareu contra els oficials." Aquestes paraules les ha pronunciades impunement un militant d'un partit, els representants del qual tenien participació en l'anterior Govern de la República. Si fossin dissoltes les actuals Corts, i les esquerres coaligades tornessin a vèncer, els socialistes, que en aquests moments adopten una actitud francament revolucionària, tornarien altra vegada a detentar el poder. Les Corts actuals són dolentes i gairebé faccioses perquè han triomfat les dretes. Perquè siguin legals i representin la voluntat del país, cal que els socialistes tinguin una majoria aclaparadora per a poder lesionar els interessos dels qui no militen en el partit socialista. Aquesta és la lògica dels revolucionaris espanyols. Quan governava l'Azaña, tots els ciutadans havien de sotmetre's a la tirania dels socialistes. Ara que han estat vençuts legalment, no volen reconèixer l'autoritat dels vencedors.

Hi ha tanta incultura al nostre país que produeix una esgarrifança la possibilitat que aconsegueixin triomfar els elements revolucionaris. Alguns països d'Europa han sofert una gran transformació; però en cap d'ells no s'han imposat els elements que voldrien fer recular la societat cap a la barbàrie.

Al nostre país es repetirien els fets de Cuba i de i de Mèxic. Anirien desfilant una sèrie de dictadors que es devorarien mútuament.

Malgrat la cridòria de la plebs, seguim creient en l'aristocràcia de la intelligència i de l'esperit. L'home selecte s'imposarà en totes les èpoques. Podran de moment arreconar l'home culte i espiritual que, no creu ni creurà mai, en el triomf de la matèria: però tingueu la seguretat que mai no podran plegar les ales del nostre esperit.

Cercles d'Estudis Socials

L'Encíclica "Rerum Novarum"

II

TEXT: Un cop desvetllat l'afany de novetats, que fa tan de temps trasbalsa els Estats, necessàriament havia d'esdevenir que el desig de fer canvis s'estengués de l'ordre polític a l'ordre econòmic, el qual té amb aquell tanta de connexió.

Efectivament, els augments recents de la indústria i els nous viaranys que segueixen les arts, el canvi obrat en les relacions mútues de patrons i obrers, l'haver acumulat les riqueses en un petit estol i empobrit la multitud; i en els obrers l'augment d'opinió que han concebut de llur propi valer i poder, i la unió més estreta amb què uns i altres s'han acoblat; i finalment la corrupció de costums, han fet esclatar la guerra (1).

6. — ¿Podríeu asenyalar el pla general de l'Encíclica?

L'Encíclica "Rerum novarum" presenta dues grans parts: en la primera assenyala la mala condició dels obrers, i en la segona els mitjans per a remeiar-la. La segona part se subdivideix en dos capítols: el primer presenta el fals remei a la qüestió social que és la solució socialista i el segon presenta el remei veritables, que és: a) la doctrina i les obres de l'Església, b) la intervenció de l'Estat, i c) a base d'una coordinació triple: a) de l'acció de l'Església, b) de la intervenció de l'estat, i c) de les Associacions Professionals.

7. — ¿Qué s'ha d'entendre per "afany de novetats?

En si no és un mal el desig d'innovacions: el progrés de la ciència i els descobriments moderns tots deriven d'aquest neguit de novetats que turmenta l'home: és la tendència de la natura vers l'ideal; de la intelligència i de la voluntat vers noves apreciacions de la veritat, de la bondat i bellesa que veiem derivar de totes les coses.

Aquest afany de novetats comença a ésser morbós quan hom *a priori* rebutja la veritat descoberta pels nostres avantpassats, les valors tradicionals i l'esforç de les generacions pretèrites.

El Sant Pare condemna l'afany de novetats desvetllat pels Reformadors protestants d'innovació absoluta en el dogma i en la moral; d'innovació radical en l'ordre intellectual i científic portat a terme per la filosofia de Descartes, per l'idealisme, racionalisme i modernisme; innovació vertiginosa que necessàriament havia d'influir en les condicions polítiques dels països i en l'ordre social i econòmic com pot veure's en la història del món, principalment des dels dies de la revolució francesa.

El Sant Pare no condemna el desig natural de l'home de progressar en la ciència i el saber; condemna aquesta febrositat morbosa d'innovació i de canvi, trasbalsant l'ordre social, econòmic i polític, i deixant-lo en un estat de desgavell calamitós (2).

8. — ¿Com explicaríeu els augments recents de la indústria?

Que la indústria en els dies de Lleó XIII verificava grans augments fàcilment es comprendrà si es té present el que segueix: tenim presents les dades moderníssimes dels descobriments següents:

El vapor: Fins a 1615 no foren descobertes les màquines de vapor. En 1769 Cugot féu les primeres aplicacions del vapor per a la locomoció de vehhicles. En 1803 Fulton va començar a aplicar-lo a la navegació. En 1827 es va inventar la locomotora tubular per l'anglès Stephenson. Des de llavors als dies de Lleó XIII les indústries canviaren vertiginosament.

L'electrictat: Fou descoberta per Franklin, Ampere i Faraday en 1760. Posteriorment es va inventar la dinamo, i ben aviat les aplicacions elèctriques, els telèfons i telegrames. Deuen també assenyalarse grans descobriments en les indústries químiques, del gas, acetilè, dinamita i fotografia. Dels dies de Lleó XIII al moment present els invents i les aplicacions elèctriques, del gas i del vapor a les nostres màquines no tenen punt de comparació. Per a fer-se ben bé càrrec del canvi operat en el món en l'ordre social no s'ha de perdre mai de vista la condició actual i l'esdevenidor de les indústries i de les arts per tal que l'ordre actual econòmic no estigui en manifesta dissonància amb l'ordre social dels pobles.

9. — ¿Qué s'ha d'entendre per "nous viaranys que segueixen les arts"?

Principalment s'ha d'entendre el nou ordre d'operacions mercantils, econòmiques i financieres del món. El canvi "substancial" operat en la moneda, que de substància improductiva s'ha convertit en productiva. L'industrialisme modern ha fet el miracle que la moneda que abans conservava sempre un valor igual, ara creixi, es reprodueixi i es multipliqui pel sol fet de dipositar-la en una empresa, banca o bolsa (3).

10. — Canvi essencial obrat en les relacions mútues de patrons i obrers.

Antigament la petita indústria permetia que l'obrer visqués en família amb el patró i fossin ateses les seves necessitats i incompetències dintre les rudimentàries organitzacions gremials. En entrar l'obrer a les grans fàbriques l'esperit familiar va resultar del tot impossible i un nou ordre de relacions mútues, de pactes i de convencions s'havien d'operar entre una massa obrera formidable i un potentat capital, un trust, una empresa internacional o una socitat anònima. La vida familiar i l'organització corporativa del gremis no poden subsistir i s'han d'estudiar altres procediments per coordinar les relacions mútues. L'obrer, de soci o familiar de l'empresa, passa a la condició d'assalariat, i es veu obligat a subjectar-se, durant molt temps, per la omnipotència del capital, a la llei esclavitzadora de l'oferta i de la demanda.

11. — ¿Què s'entén per "acumulació de riqueses en un petit estol"?

El maquinisme modern i la nova valoració de la moneda necessàriament havia de portar un efecte doble: l'acumulació de les riqueses en mans d'uns pocs i el consegüent empobriment de la multitud. De l'acumulació de capitals necessàriament en deri-

va la multiplicació de la producció, l'aminorament del seu cos, la destrucció de les petites indústries i la inutilització total o parcial de la mà d'obra. El pauperisme de la multitud sembla ésser la conseqüència necessària i ho hauria estat si a la tesi del liberalisme econòmic o de la llibertat de concurrència no s'hagués oposat l'acció apostòlica de l'Església ,la intervenció metòdica i ordenada de l'Estat i l'actitud, a voltes revoltosa, a voltes comprensiva, però no per això menys enèrgica, de les associacions professionals (4).

12. — ¿D'on els ve als obrers "l'augment d'opinió de llur propi valer"?

Principalment de dues causes: primerament de la llei democràtica de sufragi universal que posa l'ordenació política a mercè de les masses i segonament de la gran força que els reporten les organitzacions sindicals internacionals (5).

13. — ¿Com pot el Sant Pare assenyalar la corrupció de costums?

El progrés industrial modern i la revolució social operada per les masses no han tingut com a organització paral·lela el progrés espiritual. L'embriaguesa de la victòria ha fascinat la multitud i com que els avantatges socials no els han obtingut per procediments espirituals han abandonat els obrers les pràctiques piadoses i s'han llançat al materialisme i sensualisme a què la condició de la vida industrial i social moderna tant els convida. De la falta de conviccions religioses n'ha derivat la corrupció de la moral i dels costums, l'infanticidi, criminalitat, prostitució, tuberculosi, alcoholisme, follia i la centuplicació de tantes plagues socials que avui degraden el llinatge. A falta de valors morals i espirituals, per deturar aquesta immensa davallada, els Estats es veuen obligats a emprar remeis tan radicals com són l'esterilització i altres que aconsella el racisme.

14. — Com ha esclatat la guerra?

Per la lluita desenfrenada de classes, per la vaga o pel locaut, per la revolució social, o econòmica, per la dictadura del proletariat o l'impotència de la Banca, dels trusts i de les classes acabalades.

(1) Lleó XIII. *Encíclica Rerum Novarum sobre la condició dels obrers.* Foment de Pietat. 1933. P. 3.
Rerum Novarum. Encíclica de S. S. León XIII sobre la condición de los obreros. Tortosa. Editorial Catòlica. 1931. Pàgina 1.

(2) Marcelo del Niño Jesús, C. D. *La cuestión social en las encíclicas "Rerum n." y "Quadragesimo a.".* Madrid. 1933. P. 54199.

(3) Angel Carbonell. *El colectivismo y la ortodoxia católica.* Barcelona. Subirana. 1926.

(4) Llobera. *Sociologia cristiana.* Barcelona. Lluís Gili. 1930. P. 307 ss.
Leroy. *Les techniques nouvelles du syndicalisme.* Paris. Rivière. 1921.

(5) Cazalis. *Syndicalisme ouvrier et évolution sociale.* Paris. Rivière. 1925.

La Diada Social de Sarrià

PER J. BLANCH I BOÉS

Creiem d'una positiva transcendència per a l'esdevenidor social de la nostra terra, la Diada Social celebrada el passat diumenge a Sarrià, sota els auspicis d'Acció Social Popular i de l'Obra dels Cercles d'Estudis de Treballadors. Bell començament d'una tasca indefugible, que des d'ara apareix ja excellentment orientada i dretureramente dirigida.

Heus ací expressada en breus paraules la raó d'aquestes apreciacions. Hi ha tres principis que entenem de tota evidència i de tota necessitat perquè reeixi a casa nostra, com a tot arreu, l'Acció social catòlica: primer, que els primers i principas apòstols dels treballadors han d'ésser els treballadors mateixos; segon, que cal distingir entre la selecció i la massa i que per a moure aquesta, cal primerament preparar amb tota cura una selecció de dirigents; i tercer, que abans d'emprendre una labor pròpiament d'Acció Social, cal com a precedent indispensable, anar a la formació d'una consciència social i d'una consciència cristiana ben sòlida en el nostre poble.

Aquests tres principis, són precisament els que d'una manera cardinal, informen la tasca començada el passat diumenge a Sarrià. En primer lloc, cal destacar el seu caràcter principalment obrer. Joves treballadors, de diversos indrets de la ciutat i de Catalunya, hi acudiren i feren sentir la seva veu i enardiren també els seus companys en l'Assemblea del matí i altres actes de la diada. En segon lloc, l'estímul i foment dels Cercles d'Estudis — que era un dels objectius bàsics de la reunió — són, per la seva mateixa naturalesa, encaminats rectament a la formació d'aquesta selecció d'obrers, cultes, estudiosos i preparats, que el dia de demà han d'ésser els més immediats apòstols dels seus companys de professió. I, finalment, l'obra que es va manifestar públicament a Sarrià, no té pas una finalitat concretament sindical o professional, sinó que aspira per damunt de tot a instruir i educar els estaments socials de la nostra terra, i singularment l'estament proletari, amb el coneixement profunditzat de la fe i la doctrina social catòliques.

Davant d'això, creiem que no hem de sentir impaciències que serien inoportunes. A poc a poc es va lluny. No cerquem coses espectaculars, sinó coses profitoses. No vulguem suscitar a deshora un moviment sindical que hauria d'ésser forçosament una cosa improvisada i estaria mancat de masses i sobretot — i diem sobretot perquè això és molt més important — de líders per a conduir-les. Donem-nos compte que el veratible camí és aquest: la propagació dels Cercles d'Estudi i l'organització d'Instituts Superiors d'Estudis Socials, singularment per a obrers, a fi de preparar d'una manera eficient i segura, el triomf, a la nostra terra, de la ideologia social cristiana.

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT
MAS i ROCA
CAMISERS
CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA
24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

Carnet setmanal

L'atascament de la política. — *L'opinió pública va rebre amb certa satisfacció el Govern actual, sobretot per considerar-lo l'únic possible en el moment en què es va constituir i després del trontoll que en l'esperit del país havia portat el dissortat Govern Azaña de mal record per a tots. L'esplèndida manifestació dretana que foren les eleccions del 19 de novembre exigia un Govern de dreta, netament de dreta; però una tàctica de prudència va allunyar-lo de cop, esperant que un Govern de centre, amb l'ajut de les dretes, hauria de suavitzar moltes asprors i obrir camí a una situació dretana, més d'acord amb l'esperit del país.*

I així ha estat com tota l'opinió espanyola ha concedit un marge molt gran de confiança al Govern Lerroux i ha estat constantment al seu costat durant la seva tasca dels últims temps. La mateixa tàctica de no precipitar els fets, de portar a cap una política prudent i assenyada, ha complagut l'opinió pública, desitjosa de pau espiritual i material, d'aquella pau i d'aquell ordre que constantment li foren negats durant els dos anys i escreix del trist Govern esquerrà-socialista.

Però ¿voleu dir que aquesta prudència i aquest deixar fer *sense resoldre cap problema dels que hi ha plantejats satisfà l'opinió del país? Perquè fa ja unes quantes setmanes que tenim les Corts obertes, i ¿quin ha estat el resultat de la seva feina i quines les conseqüències del seu treball?*

Tenim un contingent enorme de problemes plantejats: problemes de tota mena per a desfer errades del Govern anterior — que foren inacabables! — i problemes que la realitat cada dia ens va plantejant encara novament, amb un ritme accelerat, que és el ritme que avui governa en el món. Aquí tenim la qüestió de l'amnistia; la qüestió dels drets passius de la clerecia; la pròrroga del plaç per a substituir l'ensenyament religiós — ja que altra cosa no és possible sense modificar la Constitució —; la necessitat de canviar la pròpia Reforma Agrària, tan urgent i imprescindible per a no augmentar els desgavells inacabables que aquest greu problema porta en si, i tants d'altres problemes com esperen torn darrera la porta del Parlament.

I el cert és que cap d'aquests problemes no troba el seu moment adequat i que les Corts van perdent el temps en inacabables capítols de Precs i preguntes, *que a ningú més que a la politiqueta local interessen... Quasi diríem que el Govern té por de plantejar els problemes veritables i s'espanta d'haver de portar a terme la seva mateixa obra, l'obra que la justícia i l'opinió exigeixen del propi Govern i que aquest ha promès al país.*

Però si així fos, entendríem que el Govern Lerroux comet la més greu de les equivacacions polítiques ,perquè aquesta tàctica de perdre temps i no atrevir-se a plantejar davant les Corts els problemes veritablement urgents i cabdals, només pot conduir a dues coses: a la feblesa del propi Govern (ja que no hi ha res pitjor en política que la confessió de la pròpia impotència) i al desprestigi de les mateixes Corts, perquè tampoc no hi ha res pitjor per a elles, que el no respondre a les exigències i al clam de l'opinió, mostrant així la seva pròpia esterilitat i la manca de rendiment del seu esforç.

Comprenem les dificultats dels governs de centre. Constituïts amb una barreja d'elements i de programa que no satisfà la gent de dreta ni la d'esquerra (entre les cledes dels quals, i a desgrat de qui sigui, es troba avui constituït i dividit el país) es troben lligats per la dreta i per l'esquerra, sense saber d'una manera fixa cap a on inclinar-se.

Però així i tot, quan el programa de Govern està format i traçades les seves línies i orientacions fonamentals, cal portar-lo a la pràctica a desgrat de tot i contra qui sigui; ja que fer el contrari ha de conduir a deixar-se dominar per una o altra minoria, i res no hi ha tan contrari a l'essència mateixa del Poder com trobar-se lligat per la por i la imposició dels elements que no constitueixen el seu propi suport i la seva pròpia base parlamentària. El Govern ha redactat i donat a les Corts molts projectes de llei; cal, per tant, que aquests projectes siguin objecte de debat parlamentari i que d'un cop per a sempre es demostri quines són les forces parlamentàries que poden posar obstacles seriosos i forts a l'èxit d'aquells projectes. L'estacionament i la por constitueixen dos elements que cap Govern digne no ha de tenir en compte si no vol llançar-se ell mateix al suïcidi.

Però, por de qui? Una petita minoria socialista i uns quants elements desperdigats dels partits esquerrans ¿poden fer por i poden inutilitzar la tasca d'un Govern com l'actual, sostingut per grans nuclis de Diputats dretans i per una minoria pròpia gens menyspreable? El Sr. Lerroux, més que molts altres polítics, pot saber la força real i d'opinió dels socialistes i dels esquerrans; i ell, millor que molts altres, pot portar a cap la seva obra coneixent que la força d'opinió d'aquells agrupaments ha disminuït tant com ho demostraren les darreres eleccions i ho demostra encara a bastament tota la realitat posterior al 19 de novembre de l'any passat. Les esquerres han vist minvada la seva força per les dretes; i cada dia la veuen més minvada encara per les extremes esquerres, que no volen saber res amb gent com els Azaña, els Domingo, i altres de semblants. ¿Què espera, doncs, el Govern Lerroux per donar satisfacció a les aspiracions del país i per demostrar el seu propi sentit de govern?

VALORS DE RENDA
Informació
(Sense compromís per al consultant)
Per escrit o personalment
De 9 a 11 matí i de 5 a 7 tarda
L. GOMIS Corredor de Canvi i Borsa - Fontanella 15

Primera Assemblea de cercles obrers

Diumenge tingué lloc, a la sala del teatre de l'Orfeó Sarrianenc, la Diada Social organitzada per Acció Social Popular. S'hi descabdellaren dues conferències de cabdal interès: la del senyor Alexandre Gallart i Folch, sobre "Les orientacions de la reforma social a Espanya" i la del senyor Josep Maria Gich, sobre "El sindicalisme i el cooperativisme". L'acte, però, que per a l'Acció Social Catòlica tindrà més transcendència, fou la celebració de la primera Assemblea de Cercles obrers.

Cercles Obrers

Assistiren a l'Assemblea e's Cercles d'estudis socials d'Estre, del carrer de Consell de Cent, Hostafrancs, Clot i Congregació Mariana de Sarrià; Cercles de la F. J. C. de Catalunya "Lleó XIII", "Fivaller" i "Clot"; Secció Obrera de Propaganda Cultural Catòlica, Unió de Dependents i Escola de Propangandistes d'Acció Social Popular, Ressorgiment Obrer Catòlic, Cercle del Beat Dom Bosco, del Carme, de Sans, de Rubí, de Terrassa, d'Olesa, de Vic, d'Unió laborista i Converses Socials de Sant Andreu.

Presidia l'Assemblea el Cercle d'Obrers manuals de Sarrià.

Doctrina social catòlica

Defensaren la doctrina social catòlica, com a únic mitjà de resoldre el problema social obrer, els senyors Pius Bosch, del Cercle d'Hostafrancs; Josep Puigrós, del Cercle de Rubí, i Jaume Lligonya, del Cercle de Sant Andreu. Convinguren que el catolicisme, amb tot i tenir la millor doctrina social, influïa poc en les masses, perquè l'obrer no tenia la capacitació suficient d'aquesta doctrina social. Es recordà la imatge del belga P. Cardijn, que, en les darreres conferències socials donades a Barcelona explicà el simbolisme d'aquell rètol que es posa a la portalada de les mines i de les fàbriques, i que diu: "No es permet entrar", la qual cosa equival a barrar el pas als sacerdots i homes de carrera, perquè no puguin arribar fins a l'obrer en el recés del seu taller i fàbrica.

Educació social

La formació social de l'obrer és de necessitat imminent, per tal com inconscientment els obrers ataquen l'Església, i precisament en la qüestió social, essent així que ella presenta també en aquest ordre, la solució més justa i la de més fàcil realització. Així ho féu notar ,amb paraula càlida, el senyor Francesc Garcia, de la Secció Obrera de P. C. C., i el senyor Artés, dels Cercles obrers de la F. J. C. Insistí, però, aquest darrer, a unificar la formació social i en la seva organització disciplinada, a base d'estructuració d'enquestes collectives, base damunt la qual ha de recolzar-se la futura acció.

El salari familiar

Debatuda fou la qüestió sobre el salari familiar, a causa de la intervenció ponderada del senyor Estilles. L'interès més gran de l'interpellant es palesà en fer notar a l'Assemblea que la fórmula del salari familiar era inaplicable, si la seva realització es deixava a l'arbitri dels patrons. No ha d'ésser el patró, el que ha de donar immediatament el salari familiar als seus obrers, perquè les mesures vergonyants que avui dia es prenen, respecte a molts porters, as quals exigeix que siguin matrimonis sense fills, d'igual manera procedirien els patrons, si havien d'augmentar el salari a aquells treballadors que fossin pares de família i a proporció del nombre de fills. Féu notar que l'Institut Pro Obrers Sense Treball té muntada a Barcelona una Caixa Patronal per al subsidi familiar voluntari. Els patrons hi aporten la quantitat de vuit pessetes setmanals per cada obrer de la seva fàbrica, sigui casat, sigui solter. El repartiment proporcional a les famílies nombroses té cura de fer-la la Caixa de l'Institut, i així es fa viable el salari familiar, sense que la seva aplicació sigui odiosa per a l'obrer de família nombrosa. La conclusió fou que, en la pròxima assemblea de Cercles Obrers, es dedicarà una secció a l'estudi de l'aplicació del salari familiar.

Qüestions professionals

Es parlà de les organitzacions professionals, i concretament dels Sindicats. Si a l'Educació — digué el senyor Lluís Pagès i Mates, del Cercle de Terrassa — d'una manera parallela, no s'ajunta l'Acció, l'obra dels Cercles obrers serà estèril. Exposà l'actuació dels nuclis d'acció social de Terrassa, i com convé d'enfocar la qüestió professional. També el senyor Joan Solé Carat, secretari de les joventuts agrícoles de la F. J. C., féu notar la conveniència de verificar enquestes per a l'ordenació social de la vida del camp, de tanta o més necessitat que la de les diverses indústries.

La política

El senyor Ferran Llop, de la Unió Laborista, va exposar les vicissituds dels obrers respecte a les organitzacions polítiques; la futura organització corporativa de les societats al marge dels partits i del programa social d'Unió Laborista.

En l'Assemblea parlà també el senyor Peiró, del Cercle de Sarrià, i el representant del Cercle Beat Dom Bosco, de Rocafort, sobre la religiositat i formació apologètica que ha d'amarar l'obra dels Cercles d'estudis socials, considerant que, sense formació religiosa, l'educació social resultaria estèril per la manca de bases i de fonament.

Tots els oradors obrers foren molt aplaudits.

Parlament del senyor Gallart

Amb la sala plena de públic, passà a donar la seva anunciada conferència el senyor Alexandre Gallart i Folch, diputat de les Corts de la República i vicepresident d'Acció Social popular. Havia de versar sobre "Les orientacions de la reforma social a Espanya", i, per una llarga hora, amb sa paraula fàcil i acurada dicció, exposà davant els oients la legislació social espanyola des dels dies de Dato i Maura, a la recentment elaborada per les Corts de la República, des de la seva constitució; l'element bo que aquesta

darrera legislació suposa, seria temerari de pretendre d'enderrocar-lo, per l'únic fet que l'han imposat els partits socialistes. En la legislació social actual, hi ha postulats que han de sostenir-se i depurar-se; no destruir-se. En la mateixa llei de reforma agrària, hi ha elements la imposició dels quals era d'una necessitat apremiant; i cal dir igual respecte a l'ordenació del control obrer. Concretament, respecte al control obrer, tot i la seva necessitat — digué — és, avui per avui, inaplicable, tant pel que fa referència a l'actual ordenació de la indústria com també a la poca preparació de l'obrer per a l'exercci d'aquest control.

Parlament del Sr. Gich

Després de la reunió de dirigents i simpatitzants dels Cercles d'estudis socials i altres obres d'acció social catòlica, a la susdita sala de l'Orfeó tingué lloc la conferència del Sr. Josep M. Gich sobre "Sindicalisme i Corporativisme". Exposà les organitzacions corporatives de l'Edat Mitjana, i com la tendència actual a l'Estat Corporatiu deriva necessàriament de la inspiració cristiana, d'oposició a la concepció de l'Estat dels enciclopedistes de la Revolució francesa. Les idees revolucionàries de les darreres centúries foren de desprestigi i enfonsament de les llibertats professionals que servaven les entitats naturals de les corporacions i dels municipis. L'Estat enderrocà aquests organismes naturals i disposà que tota llibertat individual i collectiva deriva de l'Estat. Si l'Estat és el que dóna la llibertat als pobles, pel mateix camí que dóna la llibertat la pot treure o guardar-la, únicament per ésser escrita en el paper, i no ésser mai realitzada, a la pràctica. És necessari que, entre l'individu i l'Estat, per a impedir els abusos d'un i altre, hi hagi l'organisme natural de la corporació territorial i professional, o del munici ordenat d'una manera corporativa. Recorda les conclusions d'una de les darreres setmanes d'Acció Social Catòlica, en les quals s'arribà a l'aprovació de la fórmula que la corporació territorial i professional calia que fos obligatòria, i la sindicació lliure. Fa una mica d'història, fent veure els passos agegantats amb els quals la societat moderna camina cap a l'Estat corporatiu, tal com veiem a Itàlia. Àustria i Alemanya. Els assaigs dels socialistes — conclou — han vingut a terminar o amb aliances amb partits conservadors o amb actituds revolucionàries. Ambdues posicions manifesten clarament que els partits socialistes no poden governar únicament a base dels seus propis principis.

En acabar l'acte, es convingué que la pròxima assemblea de Cercles Obrers tindrà lloc el diumenge dia 11 de març, al Cercle del carrer de Rocafort, 42.

LABORATORI DE LA PARAULA

PARES! Voleu que vostres fills **sords, muts, endarrerits** i **defectuosos** parlin bé i es corregeixin, porteu-los al Laboratori de la Paraula, fundat pel **Dr. BARNILS.**

Carrer Sant Marins, 19 i 21, torre (Tranvies 58 i 17) / Telèfon **74345**

BIOSER FORTIFICA

Oficina romànica

(Secció de llengua literària)

CONSULTES

Cons. 90. — Trobo molt estrany això de: *Voteu Lliga Catalana,* sense l'article *la,* dels cartells electorals. Quin fonament té? *A. C.*

Res. — 1. Posar *voteu Lliga Catalana* per contes de *voteu la Lliga Catalana* o *Regionalista* o *voteu la Lliga,* com sempre s'ha dit, és una innovació d'aquelles que es fan de moda una temporada a les columnes dels diaris, aplicada sense criteri format per aquells mateixos que les propugnen. Si hi ha raó per dir *voteu Lliga Catalana,* contra el costum general, serà perquè és sobrer l'article davant dels noms propis de les entitats que no el porten en el mateix títol. Si aquest principi val o és acceptat, aleshores cal ésser conseqüent, i s'ha de dir també sense article: *escolto Orfeó Català, era soci de Lliga Regionalista, les publicacions d'Institut d'Estudis Catalans, és president de Caixa d'Estalvis,* etc. L'eliminació de l'article en tots aquests exemples no la fan, ni la comportarien, els mateixos que posen *Lliga Catalana* sense article, i per això fullejant els diaris d'ara un hom ensopega sovint amb inconseqüències com aquestes:

"I amb derrotes i victòries LA *Lliga Regionalista* i després *Lliga Catalana* han exercit una influència en tot el moviment polític de Catalunya."

"La tasca d'*Amics de l'Art vell*... Si els bons catalans donessin una empenta *als* benemèrits *Amics de l'Art vell.*"

2. En el fons hi ha en això una confusió entre el nom de les entitats usat sol en els rètols, portades, encapçalaments, etc., com ara: *Orfeó Català, Lliga Regionalista, Lliga Catalana, Caixa d'Estalvis,* i el mateix nom usat dintre de la frase gramatical, com ara: *l'Orfeó Català és una institució model, els concerts de l'Orfeó Català sempre tenen ple, no em canso mai de sentir l'Orfeó Català.* Posat sol, el nom de moltes entitats no porta article, però usat dintre de la frase, si no en porta n'ha de prendre generalment, posat que no s'hi articuli d'altra manera. Vet aquí com se fan aquestes articulacions:

a) Amb un substantiu que expressa el caràcter de l'entitat, com ara, *partit, entitat, societat, anònima, club, diari, teatre,* etc.

1. El *partit Esquerra Catalana* oferia dos atractius.
   Les candidatures del *partit Acció Catalana.*
2. L'*entitat Amics de l'Art vell* cada any publica una memòria.
3. La *societat Els Vells* donarà un concert diumenge.
4. Comunica-ho a l'*Anònima Balmes.*
5. Ha guanyat el *club de futbol Barcelona.*
6. Ho porta el *diari "Informaciones".*
7. El *teatre Olímpia* estava a mig omplir.

En 1 es pot dir també *el partit d'Esquerra Catalana* i el *partit de l'Esquerra Catalana.*

b) Amb el nom *casa* o *can, cal,* si es tracta de raons socials:

1. La *casa Jorba* ha crescut molt.
   Tracto d'anys amb la *casa Bañeras.*
2. *A can Subirana* no en tenen.
   A can Jorba hi ha bon assortit.
   És dependent de *cal'Abello i Basart.*
   Treballa *a can Riba i García.*

Noteu que *can* i *cal* van sempre amb preposició.

c) Més familiarment s'usa també *els de*:

Els de "Gràfiques Reunides" encara no han passat a cobrar.
Encarrega-ho *als de* "Construccions Metàlliques" i et serviran bé.

d) Amb l'article sol. És la forma més corrent:

M'agrada molt sentir *l'*Orfeó Català.
Voteu *la* Lliga Catalana.
*L'*Esquerra Catalana vol guanyar sigui com sigui.
La tasca patriòtica *dels* Amics de l'Art Vell.

3. Si l'articulació dels noms propis en la frase gramatical es fa amb l'article sol, convé tenir en compte algunes particularitats:

a) Si el títol de l'entitat ja porta article, no en cal cap més:

Li van fer l'operació a "*L'Aliança*".
Ho trobaràs a la col·lecció de "*L'Avenç*".
"*Els Vells*" donaran un concert diumenge.

b) Els títols sense article necessàriament l'han de prendre dins de la frase, quan s'usen reduïts i podria resultar confusió:

1.	És home de *l'Esquerra.*	És home d'*Esquerra.*
2.	És soci de *l'Acció.*	És soci d'*Acció.*
3.	Els partidaris de *la Lliga.*	Els partidaris de *Lliga.*
4.	Ha guanyat *el Barcelona.*	Ha guanyat *Barcelona.*

En 1, *Esquerra* pot significar un partit i una tendència, i és necessari posar l'article per desfer l'equívoc. *És home de l'Esquerra* vol dir, del partit *Esquerra Catalana,* i *és home d'Esquerra* significaria és *home esquerrà.* La majúscula d'*Esquerra,* que s'escriu diferent però que no s'hi pronuncia, no desfaria el malentès parlant. Semblants consideracions valen en 2. En 3, *Lliga* sense article, nom genèric, no indica prou de quina Lliga es parla. Dient *la Lliga,* ja sabem que ens referim a *la Lliga Regionalista,* ara *Lliga Catalana.* En 4, finalment, una cosa és la *Ciutat de Barcelona* i una altra el *Club de Futbol Barcelona.* Parlant de la victòria d'aquest, cal dir: *ha guanyat el Club Barcelona,* o més curt, *ha guanyat el Barcelona.*

En casos com en 4, l'article concorda no amb el nom reduït sinó amb el títol sencer:

Ha guanyat *el Barcelona* (el *Club* Barcelona).
Ha perdut *el Centelles* (el *Club* Centelles).
Això ho ha editat *la Balmes* (l'*Editorial* Balmes).
Passàrem *pel Molins* (el *Mas* Molins).

c) L'article és indispensable també quan serveix per determinar l'ofici gramatical del nom. Els títols d'entitats, com els noms propis de persona, rebutgen l'article i tota preposició usats en vocatiu: *Endavant,* LLIGA CATALANA, *que s'acosta l'hora del triomf definitiu; voteu sense por,* JOAN. Això posat, els noms propis no poden anar sense article ni preposició, quan per la forma del verb poden ésser presos per vocatius.

1.	Crideu. *Joan.*	Voteu, *Cambó.*
2.	Crideu *en Joan.*	Voteu *en Cambó.*
3.	Crideu *a Joan.*	Voteu *a Cambó.*
	Voteu, *Lliga Catalana.*	
	Voteu *la Lliga Catalana.*	
	Voteu *a Lliga Catalana.*	

En 1, després dels imperatius *crideu, voteu,* els noms *Joan, Cambó, Lliga Catalana,* naturalment s'entenen com un vocatiu i no com el règim directe. Si han de tenir sentit acusatiu, o han de prendre l'article com en 2, o la preposició *a* com en 3. Qui no vol posar: *voteu a Cambó, voteu a Lliga Catalana,* no té més camí que dir: *voteu* EN *Cambó, voteu* LA *Lliga Catalana.*

El Secretari de la Redacció

(*Acabarà*)

Calendaris de FOMENT DE PIETAT 1934

Calendari del Sagrat Cor de Jesús. Aquest calendari que ha arribat al XVIII any de la seva publicació, conserva tota la vigoria i amenitat de sa naixença augmentades per l'experiència que sempre ha estat mare de la ciència. La part religiosa, el folklore, l'humorisme, la literatura, etc., hi són més que cap any ben representats.

Hi trobareu un santoral complert, noticies pladoses, els dies de dejuni i abstinencia, tradicions populars bellament recontades, humorisme de bon to, vers i prosa dels nostres grans escriptors i l'aforisme diari.

Preu: **0,55** Ptes.

ALTRES CALENDARIS

	Pessetes
Calendari Bloc-Català. Santoral Català — Aforisme diari. — Curiositats. — Folklore. — Acudits. — Literatura. Endevinalles.	0,55
Calendari Cristià de Catalunya. Complert santoral. — Festes de l'any cristià. — Abstinències dejunis, etc.	0,40
Calendari de la Cuina. Indicació preciosa a dues tintes, de tots els dies d'abstinència i de dejuni de l'any en un sol full.	0,15
El mateix, muntat en cartó	0,50
Agenda del cristià (Calendari de butxaca) Conté: llibreta de notes per a tots els dies. — Calendari de festes, dejunis i abstinències. — Dietari de caixa, per a entrades i sortides. — Devocionari pràctic de butxaca. — Cartera i targeter. — Memorándum per a direccions i apuntacions. Relligat amb pegamoid. .	1,50
Calendari Perpetu. L'any cristià. — Santoral de l'any. — Temps i festes mòvils. — Festes de precepte. — Dies d'abstinència i de dejuni. 32 planes amb coberta.	0,20
Calendari Litúrgic. Dietari del Missal Romà.	0,50
Calendari del Bon Mot, en fulls mensuals. Propi per a gran propaganda.	0,50
Tarja pel calendari Bloc. Variat assortiment a preus econòmics.	

REIS - REIS - REIS - REIS

Bons Costums Catalans

Sèrie de llibres illustrats de lectura amena, cristianitzadora i educativa que, per fer estimar més les idees populars i formant part de la "Col·lecció Roselles", publica **FOMENT DE PIETAT. Duran i Bas, 11.**

Vol. I. La Castanyada. *Ils. de J. Vinyals.*

Capvespre de Tots Sants. Costums exòtics voldrien desfigurar aquesta diada. Les families que viuen massa a la moderna senten la basarda de la tardor que els esfulla el cor de tota illusió sana i alegradora. Les que en santa pau celebren la castanyada tradicional, frueixen d'una vetlla ideal, insuperable.

Vol. II. La fira de Santa Llúcia. *Il·lustracions de J. Vinyals.*

Cap a mig desembre, somriu aquesta diada precursora de Nadal. La compra de figures i casetes és el primer preparatiu del pessebre. Fent almoina als ceguets en la festa de llur Patrona i afavorint els fiaires més pobres i necessitats, se santifica joiosament aquesta diada atabiadora del desembre congelat. Bella la gesta de la simpàtica Montserrat, personatge d'aquesta historieta, i bella també la dels seus germanets i cosinets que ho saben reconèixer.

Vol. III. Nadal. *Il·lustracions d'A. Utrillo.*

La festa de les festes. Diada d'alegries dels cors i de les families cristianes. L'amor d'un Déu ens força dolçament a estimar de debò, a ésser humils i amics dels pobres i a voler que la joia nadalenca arribi per a tothom. Una mare cristiana troba emocionant manera de fer-ho comprendre així a la seva filleta i ho podreu llegir en aquesta història.

Vol. IV. Els Reis. *Il·lustracions d'A. Utrillo.*

La festa major dels infants, la verament insubstituible, la que els posa a les mans presents riquissims i els duu a la fantasia somnis d'or. L'avinentesa de veure premiada la bona conducta i castigada l'estulticia, arrodoneix educativament la diada, que constitueix el temptador llamí de petits i grans. En resum, una novelleta agradosa i captivadora.

A punt de sortir: **Els tres tombs. - Dijous gras.**

Nous volums en preparació.

FOMENT DE PIETAT

Biblioteca d'Exercicis Espirituals

Volum I. SANT IGNASI DE LOYOLA AUTOR DELS EXERCICIS ESPIRITUALS, pel P. Ignasi Casanovas, S. I. Aquest volum, de 424 planes, conté la vida de Sant Ignasi, del qual es dóna un magnific retrat espiritual.

Volum II. TEXT I VERSIO DELS EXERCICIS ESPIRITUALS DE SANT IGNASI DE LOYOLA, pel P. Josep Calveras, S. I., volum de 200 planes amb el text original i versió catalana del llibre de Sant Ignasi.

Volum III. INTRODUCCIO ALS EXERCICIS ESPIRITUALS DE SANT IGNASI DE LOYOLA. TEORIA I PREPARACIO, pel P. Ignasi Casanovas, S. I. Consta de 332 planes, en les quals trobaran, Directors i Exercitants, profitoses ensenyances per al bon èxit espiritual dels Exercicis.

Volum IV. EXPLANACIO DELS EXERCICIS ESPIRITUALS DE SANT IGNASI DE LOYOLA, PRIMERA SETMANA, pel P. Ignasi Casanovas, S. I. Bell volum de 420 planes amb dos gravats explanant les meditacions i aplicacions de sentit sobre Principi i Fonament, els tres pecats propis i l'infern. Conté, a més: Addicions, primeres regles de discreció d'esperit, notes sobre escrúpols i suggestions i apèndix.

Preu de cada volum: Rústega, 3 ptes.; enquadernat, 4,50 ptes.

FOMENT DE PIETAT

Cançoneret de Nadal

Bell recull de 16 cançons nadalenques, lletra i música, presentat amb tota cura. Portada de colors per A. UTRILLO. No ha de mancar en cap llar catalana.

Preu: 30 cèntims exemplar

COL·LEGIALS

El més extens assortit
en **Impermeables,**
Capes, Trinxeres,
Abrics cautxutats estampats

CASA ROSICH
CASA FUNDADA L'ANY 1850
Ronda de Sant Pere, 7 :: Tapineria, 33
Avinguda Porta de l'Angel, 25

E. IMBERT
PLANXES PERFORADES
DE TOTA MENA
FABRICACIO NACIONAL "IMAR"
VIA LAIETANA 38
TELEFON 24842=BARCELONA

JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
Catalunya Social?

GUAYALINA
OLIVER RODÉS és excel·lent per a combatre la **TOS.** Té tots els avantatges de la creosota sense cap dels seus inconvenients. Tolerància gàstrica perfecta.
DE VENDA EN TOTES LES FARMACIES
Laboratori: OLIVER RODÉS. - Consell de Cent, 304 - BARCELONA

ATENES A. G. — Escorial, 135-147. — Tel. 78372. — Barcelona

RUBI
35
(Barcelona)
"ENDAVANT"
CATALUNYA SOCIAL
Duran i Bas, 11
BARCELONA
FRANQUEO
CONCERTADO